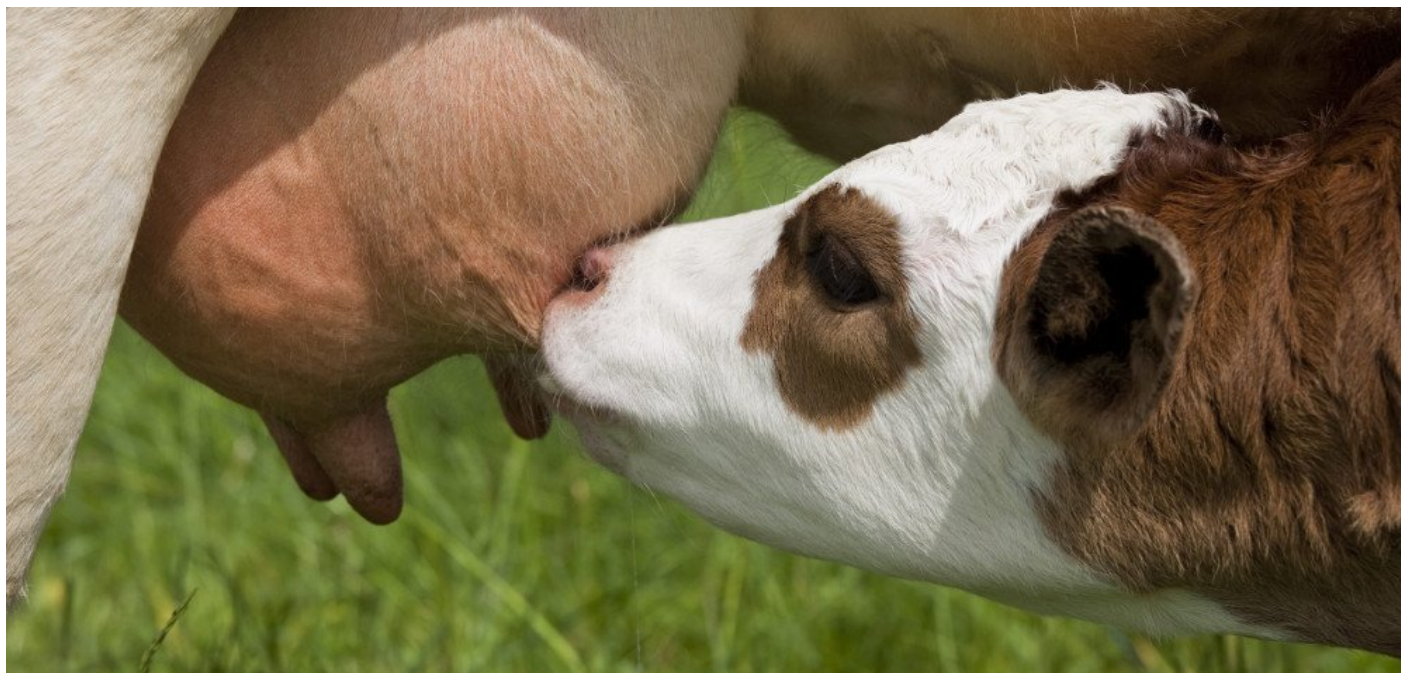

Start laktacji bez ketozy

Autor: Joanna Soraja Tumanowicz

Data: 21 czerwca 2018

Okres okołoporodowy, czyli trzy ostatnie tygodnie zaszuszenia i trzy pierwsze tygodnie po porodzie, to odcinek czasu w szczególności decydujący o całej laktacji oraz zdrowiu zwierząt.

Oczywiście początkowy etap zaszuszenia również rzutuje na późniejszy okres produkcji. Rolą hodowcy jest zadbanie o odpowiednie żywienie zwierząt, dostosowane do stanu fizjologicznego krowy już w pierwszym dniu spoczynku produkcyjnego.

Okres okołoporodowy a schorzenia metaboliczne

fot. Fotolia

Wydanie cielęcia na świat i wzmożona produkcja mleka jest dużym obciążeniem dla krowy

W okresie przejściowym organizm krowy przygotowuje się do, bez wątpienia, sporej eksploatacji. **Samo wydanie cielęcia na świat i wzmożona produkcja mleka jest dla niej dużym obciążeniem.** To, co dla nas jest oczywiste, tj. poród i „uruchomienie” gruczołu mlekowego do intensywnego wydzielania mleka, to efekt złożonych i uporządkowanych procesów, które przy błędach żywieniowych łatwo jest zaburzyć.

Zmiany w statusie endokrynologicznym krowy, kierunek fermentacji w żwaczu, sekrecja siary i mleka – to tylko niektóre z tych procesów. Wysoko wydajne krowy są równie wysoce narażone na pojawienie się ujemnego bilansu energetycznego.

Okres okołoporodowy sprzyja deficytowi energii, która pokrywa zapotrzebowanie organizmu na laktację. A w połączeniu ze zmniejszonym pobraniem jest tylko drobnym krokiem do pojawienia się schorzeń na tle metabolicznym. Przybierają one różne postaci i atakują z różnych kierunków.

fot. Fotolia

Ketoza jest wynikiem błędów żywieniowych popełnianych w okresie okołoporodowym

Tym razem weźmy pod lupę chorobę, która podobnie jak kwasica, zbiera spore żniwo strat ekonomicznych w hodowli krów mlecznych. **Ketoza u krów (acetonemia) jest schorzeniem metabolicznym. Pojawia się u krów do około 8 tygodnia po wycieleniu i najczęściej jest wynikiem błędów żywieniowych popełnianych w okresie okołoporodowym.** W związku z tym, że może pojawiać się na przestrzeni szczytu laktacji, rozwój tej choroby znacząco ogranicza produkcję mleka.

Przyczyny powstawania ketozy

Ketoza u krów powodowana jest przez zbyt duże otłuszczenie zwierząt w czasie wycielenia, powstałe w wyniku błędów żywieniowych podczas zaszuszenia. **Działania, mające na celu odbudowę kondycji krów powinny być wprowadzane w czasie drugiej połowy poprzedniej laktacji, a nie w ciągu spoczynku produkcyjnego.** Poza tym niedobry energetyczny po porodzie, wynikające ze zmniejszonej podaży węglowodanów przez m.in. spadek łaknienia, również przyczyniają się do wystąpienia tego schorzenia.

Ketoza u krów powodowana jest przez zbyt duże otłuszczenie zwierząt w czasie wycielenia.

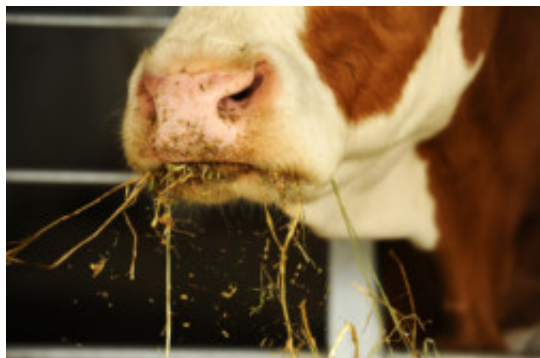
Duże otłuszczenie krów w okresie okołoporodowym powoduje zmniejszenie pobrania suchej masy paszy. Jak niektórzy szacują, **w tym czasie zapotrzebowanie na energię wzrasta o około 25%, natomiast pobranie paszy maleje nawet o 30-35%** (Łopuszańska-Rusek i Bilik 2007 za Hayirli i wsp. 2002).

Deficyt glukozy

W obliczu zwiększonych wymagań energetycznych, organizm krowy zaczyna korzystać ze swoich rezerw tłuszczowych. To z kolei skutkuje zwiększeniem w surowicy krwi niezestryfikowanych kwasów tłuszczowych (NEFA) oraz trójglicerydów w wątrobie. **Zmniejszenie pobrania suchej masy paszy jednocześnie zmniejsza dostęp energii, pochodzącej z węglowodanów, wynikiem czego jest obniżenie poziomu glukozy we krwi.**

Deficyt glukozy wiąże się z niewystarczającym poziomem kwasu szczawiooctowego, który wykorzystywany jest w procesie spalania kwasów tłuszczowych. **Te nieprawidłowości**

w naturalnych przemianach są przyczyną powstawania ciał ketonowych w wątrobie.

fot. Fotolia

Ketoza u krów to efekt skarmiania zwierząt paszami złej jakości

Poziom związków ketonowych we krwi wzrasta z 2-5 mg% do około 40 mg%. Aceton, kwas acetoctowy i kwas β -hydroksymasłowy usuwane są z organizmu wraz z moczem, mlekiem oraz z wydychanym powietrzem.

Kolejnym powodem, sprzyjającym powstawaniu ketozy jest skarmianie paszami, których fermentacja skutkuje pojawianiu się w zważu kwasu β -hydroksymasłowego. Są to pasze popsute, złej jakości kiszonki z dużą ilością kwasu masłowego, i te których fermentacja powoduje nadmierne ilości lotnych kwasów tłuszczowych, głównie kwasu masłowego.

Objawy ketozy

Intensywność objawów choroby zależy od poziomu zawartości związków ketonowych we krwi. **Ketoza u krów wpływa na obniżenie łaknienia, czego następstwem jest pogorszenie kondycji i spadek wydajności mlecznej. Kał chorych zwierząt jest suchy, zbity i śluzowaty.**

Krowy dotknięte ketozą mają obniżone łaknienie, czego następstwem jest **pogorszenie kondycji i spadek wydajności mlecznej.**

Cechy fizyko-chemiczne mleka ulegają pogorszeniu. Ma ono zmieniony smak, zapach oraz gęstość. Natomiast poziom tłuszczu wzrasta, podobnie jak liczba komórek somatycznych. **W wydychanym powietrzu oraz w mleku wyczuwalny jest zapach acetonu.** Usuwanie z organizmu związków ketonowych zwiększa deficyt energii, i tym samym pogłębia problem ketozy.

Syndrom stłuszczenia wątroby

Na podstawie wymienionych symptomów można szybko zdiagnozować chorobę, zacząć leczenie i unikać jej rozwoju. Jednak najlepiej uchronić zwierzęta przed przykrymi dolegliwościami ketozy oraz siebie przed dodatkowymi kosztami i stratami.

Uruchomienie rezerw tłuszczowych organizmu przez niedobory energetyczne wiąże się również z takim skutkami jak torbiele, ciche ruje i problem z niepłodnością. Dlatego starty ekonomiczne stanowią konsekwencję nie tylko leczenia, spadku wydajności mlecznej, ale i zaburzeń w rozrodzie.

Ketoza u krów prowadzi do osłabienia odporności i mechanizmów obronnych w wymieniu, co sprzyja zapaleniu gruczołu mlekowego.

Ponadto **w następstwie subklinicznych postaci tej choroby może pojawić się groźny syndrom stłuszczenia wątroby.** Ketoza u krów prowadzi do osłabienia odporności i mechanizmów obronnych w wymieniu, co sprzyja zapaleniu gruczołu mlekowego.

Odpowiednie żywienie podstawą profilaktyki

Podstawowe działania, mające na celu ochronę stada przed wystąpieniem ketozy to zadbanie, by krowy wchodziły w zasuszenie w optymalnej dla tego okresu kondycji. **Poza tym należy zwiększać pobranie suchej masy, aby tym samym zapewnić dostęp do prekursorów glukozy oraz odpowiedniej koncentracji energii po porodzie.** Należy również unikać skarmiania paszami działającymi ketogennie.

Dopełnieniem optymalnej profilaktyki są mieszanki uzupełniające dla krów mlecznych, które stanowią **wsparcie organizmu w okresie wycieleniowo-reprodukcyjnym.** Jedną z godnych uwagi propozycji jest Lacto Start marki Josera, która przygotowuje organizm krowy do nowej laktacji.

fot. JOSERA

Mieszanka dla krów mlecznych jest źródłem wysoce przyswajalnej energii

Skład mieszanki opiera się o źródło wysoko przyswajalnej energii, witaminy z grupy B, niacynę oraz białko nierozkładane w żwaczu. **Mieszankę stosuje się począwszy od 3 tygodni przed wycieleniem do szczytu laktacji,** czyli w okresie kiedy krowy są najbardziej narażone na rozwój chorób metabolicznych.

Ketoza u krów to już przeszłość

Lacto Start nie tylko wspomaga profilaktykę ketozy, ale skutecznie zapobiega pogorszeniu parametrów rozrodu, o których decyduje okres okołoporodowy. Stosowanie mieszanki pomaga krowom wejść w nową laktację w dobrej kondycji.

Zwierzęta chętniej pobierają paszę. Dzięki czemu zwiększa się ich wydajność mleczna oraz zdrowotność po porodzie. Lacto Start poprzez stabilizację metabolizmu i odciążenie wątroby zapewnia krowom zdrowy start w nowy cykl produkcyjny.